

**... az idők
folyamán egy híres
fogházból emeletes mozi.**

A Rákóczi-utnak ellenszenvesebb hajtása alig van a hatvanhatodik számú földszintes háznál, a mely a maga véresen szomorú történetével már évtizedek óta kívánczok el onnan. De Budapesten mindent fordítva és rosszul csinálnak, a mit pedig városfejlesztés és építészeti czimén elkövetnek, az égbekiáltó. A mi csunya, rossz és haszontalan, azt nálunk mind megcsinálják; az egész ujságot teli lehetne írni a tévedések, botlások, felületességek kétségbeejtő példáival.

Vagy lehetséges volna-e másutt, más metropolisban, hogy a város legforgalmasabb helyén, a Rákóczi-uton, évtizedeken át lapuljon meg egy rohadt viskó, mely arról nevezetes, hogy fogház volt valaha és az udvarán akasztották föl a legelcsúsztabb gonosztevőket. Másutt, a hol csak némelyest törődnek, hogy egyébről ne is szóljunk, a jóízűséggel, az ilyesmi lehetetlen volna. A mikor 1830-ban a mai Rákóczi-ut 66. megszűnt siralomház lenni, a mikor úgy érezték, hogy hát lehetetlen a rablógylkosokat kivégezni úgy, hogy a szemben és oldalt levő házak ablakaiból végig ne nézzék az egész szomorú aktust, mondom, másutt a fogház kiköltözködését követő napon jöttek volna esküvőkkel és hamar elpucolták volna a szánalmas emléket. Nem kellett volna huszonkét esztendő ahhoz, hogy generációk, a mint mennek el a 66-os nyomorúság előtt, a mely a legjelesebb patkányfészek, mondogassák egymásnak:

— Látja, itt végezték ki ezelőtt a leghíresebb rablógylkosokat.

Hát engedelmet kérek, ez a hatvanhat csak nem képezhetett olyan emléket, melyet konzerálni kellett számos éven át. Az akasztófa nem kap értékes patinát, még ha a Rákóczi-uton állott is.

A 66-os ház, miután az ott elhelyezett budapesti királyi törvényszék kiköltözött, átalakult bérházzá. Az utozai frontot kiadták üzleteknek, a tágas udvarán lakásokat inauguráltak olyanok számára, a kik nem ragaszkodnak a legszelebb

komforthoz. Az akasztófat is elvitték, melyre utolsóknak Majláth György gróf országbíró gyilkosait: Spangát, Pitélyt és Bereczet segítette a másvilágra Bali Mihály elődje: Kozarek.

Hát, ugy-e, nagy bűn lett volna ezt a házat idő előtt lerombolni. Mielőtt gyermekeinknek is meg nem mutathattuk volna:

— Látod, itt akasztották Majláth gyilkosait... jó legyél, fiam!

Aztán a mikor divat lett a mozi, és boldogboldogtalannak adtak rá engedélyt, akadt egy bölcös és előrelátó ember, a ki az akasztófa körül mozi csinált. Kitérő hely. Tolongtak oda az emberek.

— Megyek az Ámor-moziba — így szóltak.

— Az Ámor-moziba? Hol van az?

— Jé, maga nem tudja? Abban a házban, a hol Spangáékat akasztották.

— Ahá, már tudom.

Mert ezt mindenkinek kellett tudnia, a kinek valaha dolga volt a Kerepesi-Rákóczi-uton. A drága emlék!

És most is igazában az Ámor-mozgó kitérő üzletmenetelének köszönhetjük, hogy a Rákóczi-ut 66. alatti fürtelem végre elpusztul. A ház tulajdonosai ugyanis, névszerint Wagner Marcell és neje, engedélyt kértek a fővárostól emeletes mozi-színház építésére. A fővárosi magánépítési bizottság legutóbb tartott ülésén megtárgyalta az ügyet és elhatározta, hogy az engedély megadását fogja javasolni a tanácsnak. Az erre vonatkozó akta száma (esetleg van a kit érdekel): 125—177.

Szóval most végre, hogy annyi sok mindenünk

Budapestre vonatkozó ujságiribok

Osztályozás

491.45

Szerző (Sze.)

Cím Hogyan lesz az idők folyamán egy híres fogházból emeletes mozi.

Idő

1890:1912

Személy

Forrás: Az Ujság

Bp.

1912 X/27

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) C

nincsen mindabból, a mi egy modern főváros adózó polgárságának kijár, lesz egy emeletes mozi-színházunk, a mire, ugy-e, borzasztó nagy szükségünk van. Az ember a fejéhez kap és megtudja, hogy egy emeletes mozgófénykép-színház az, a mi eddig hiányzott ebben a városban, a hol az a jelszó: csak beépíteni mindent, nehogy, Isten ments, egy kis tér és azon egy kis levegő maradjon! Jaj de jó, hogy rájöttünk!

De ha már választani kell a között, hogy mit mondjanak a Rákóczi-ut 66. előtt egymásnak az emberek:

— Látja, kérem, itt akasztották fel Spangáékat — vagy:

— Látja, kérem, itt emeletes mozi van, — hát mégis az utóbbit választjuk és boldogok vagyunk. hogy az Ámor-mozi annyira fellendült, hogy helyére emeletes mozi kell építeni, hálások lehetünk Wagner ur és neje ötletéért, lekötelezettjei a magánépítési bizottságnak, a főváros tisztelt tanácsának, hálások mindenkinek, a kinek tetszik, csak mozi, mozi, mentől többet, emeleteset, két-emeleteset, öt-, tíz-, százemeleteset és lehetőleg mind-mind a Rákóczi-utra, hadd legyen hová menni a tömegnek, mely már nem kapott jegyet a Nemzeti Színházba és a Népopera.

(Sze.)